

більшовицького режиму»), канд. іст. наук, доц. Т.Демиденко («Інтелігенція Полтавщини у розвитку освіти й культури регіону (1929-1939)»). Великий інтерес викликали доповіді канд. іст. наук І. Петренко («Шлюбні стратегії дворян російської імперії XVIII ст.») та канд. іст. наук Н.Кочерги («Виховання інтелігентної жінки в Полтавському інституті шляхетних дівчат (1818-1918)»). Належну увагу присутні віддали знаним і забутим постатям українських і російських інтелігентів (барон О.О.Більдерлінг, П.Куліш, інтелектуальне оточення І.Котляревського, відомі правники кінця XIX — початку XX ст., В.О.Репніна, В.Г.Короленко, Є.М.Галкіна-Федорук та ін.). Вагомо виступила проф. О.М.Ніколенко зі своїми вихованцями (Я.Тагільцева, А.Чеботарьова, М.Зуєнко та ін.). Як завжди з великою цікавістю була зустрінута доповідь канд. філ. наук, доц. Л.Корневої на тему «Інтелігенція і анекдот».

Буквально казкові спогади залишилися від екскурсії, яку провела канд. біол. наук, доц. Н.Смоляр заповідними місцями РЛП «Нижньоворсклянський», ознайомивши присутніх з флорою і фауною цього краю. І її, і директора РЛП В.Попельнюха всі гаряче дякували за прекрасну організацію виїзного засідання, за змістовну культурну програму. Завершилося перебування членів клубу на гостинній кобеляцькій землі смачним сільським обідом, на якому була риба, риба, риба...

З нетерпінням чекають члени «Слов'янського клубу» наступного засідання, бо всі вони дуже цікаві і не повторюють один одного. Зі «Слов'янським збірником» цього року (вип. IX), у якому вміщені матеріали XIV Слов'янських читань, можна познайомитися в усіх бібліотеках Полтави.

Надійшла до редакції 7 вересня 2010 року

* * *

Л.Л. Бабенко

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕЛІГІЗНАВСТВА»

20 жовтня 2010 року в Полтаві відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні проблеми релігієзнавства». Вона була присвячена пам'яті Володимира Олександровича Пащенко, який пішов із життя 19 квітня 2010 року. Дійсний член Академії педагогічних наук України, знаний педагог, який 18 років очолював Полтавський національний педагогічний університет, доктор історичних наук, кандидат філософських наук, відомий вчений у галузі релігієзнавства та історії державно-церковних відносин, автор понад 400 наукових праць, котрому вдалося створити свою наукову школу, відомий за межами України культурний і громадський діяч – такий далеко неповний перелік посад, ступенів і звань В.О.Пащенко.

Полтавський національний педагогічний університет спільно з Відділенням релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України, Українською асоціацією релігієзнавців зібрали понад 60 науковців, котрі досліджують історичну, філософську, культурологічну, правничу проблематику державно-церковних відносин XX – XXI століть. У програмі конференції представлені теми доповідей вчених з Києва, Полтави, Чернівців та інших міст.

Пленарне засідання конференції відкрив ректор ПНПУ імені В.Г.Короленка професор М.І.Степаненко, який наголосив на ролі

В.О.Пашенка в становленні такого напрямку наукових досліджень як державно-церковні відносини в Україні у ХХ столітті. Великий інтерес викликала презентація в рамках роботи конференції книги «Володимир Олександрович Пашенко: бібліографічний покажчик / За ред. М.І.Степаненка. – Полтава: ПНПУ, 2010. – 148 с.: іл.». Її представили упорядник книги перший проректор Полтавського педуніверситету, професор Р.А.Сітарчук і автор біографічного нариса про вченого доцент кафедри історії України О.П.Єрмак. Книга знайомить читача з головними віхами життєвого і науково-педагогічного шляху академіка В.О.Пашенка, послужним списком його нагород, почесних звань та відзнак, покажчиком праць, видрукуваних з 1976 по 2010 рік.

Виступи провідних учених були присвячені як питанням методології релігієзнавчих досліджень, так і окремим аспектам історії релігії в Україні і світі. Доктор філософських наук, заступник директора – керівник Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАН України А.М.Колодний зупинився на наукових засадах релігієзнавчих пошуків В.О.Пашенка, систематизувавши деякі їх результати на основі монографій, присвячених історії православ'я за радянської доби. Цікаву проблему порушив професор ПНПУ Ю.В.Волошин у доповіді «Політика пам'яті / політика забуття: історія релігії та церкви в шкільних підручниках історії УРСР 60-х – 70-х рр. ХХ ст.». Автор переконливо показав як засобами шкільної освіти радянська держава перетворювала історію релігії і церкви на суцільну «білу пляму» для багатьох поколінь.

Значний пласт філософських питань порушували учасники конференції, котрі представляли академічну науку – доктор філософських наук, заввідділом історії релігії та практичного релігієзнавства Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С.Сковороди Л.Филипович, провідні наукові співробітники цієї ж установи доктор філософських наук В.Климов, доктор філософських наук В.Шевченко, кандидат філософських наук В.Титаренко, кандидат філософських наук М.Бабій та інші.

Переважає більшість доповідей на секційних засіданнях супроводжувалася жвакими дискусіями, запитаннями. До участі в роботі секції «Історичні та правові аспекти релігієзнавства» долучилися студенти і магістранти історичного факультету ПНПУ.

За матеріалами наукової конференції заплановане видання збірника статей і матеріалів.

Надійшла до редакції 1 листопада 2010 року

